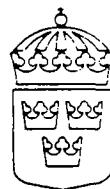

Regeringens skrivelse

1989/90:121

om Aktiebolaget Tipstjänsts stöd till idrotten

Skr.
1989/90:121

Regeringen bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 22 mars 1990.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Allan Larsson

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redovisas vissa riktlinjer för Aktiebolaget Tipstjänsts stöd till idrotten.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 mars 1990

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Engström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Freivalds, Lööw, Persson, Molin, Sahlin, Larsson, Åsbrink

Föredragande: statsrådet Larsson

Skrivelse till riksdagen om Aktiebolaget Tipstjänsts stöd till idrotten

Inledning

Aktiebolaget Tipstjänst startade sin verksamhet i oktober 1934. Sedan år 1943 ägs samtliga aktier av staten. Huvudman är fr.o.m. år 1982 finansdepartementet.

Tipstjänst har regeringens tillstånd att anordna vadhållning. Tillståndet gäller dock inte för hästtävlingar. Det senaste tillståndet omfattar tiden den 1 januari 1989 – den 31 december 1993. Av tillståndet framgår bl.a. att Tipstjänst, för att betala sina kostnader, får ta i anspråk del av insatserna och att bolaget, efter vissa dispositioner, skall inleverera överskottet till staten.

De spelformer Tipstjänst anordnar är stryk- och måltips samt extratips vid vissa tillfällen, lotto och flax, som är en typ av lotto, joker samt oddsspelet Toppen, Matchen och Lången.

Genom beslut av regeringen har idrottsrörelsen under ett flertal år erhållit överskottet från en viss tipsomgång, den s.k. Stora Tipsveckan, som bolaget anordnar. Överskottet var år 1987 14,8 milj.kr. och år 1988 12,8 milj.kr.

Bolaget har som ett led i sin verksamhet lämnat visst stöd till idrotten.

Frågan om hur bolaget skall disponera sitt överskott har vid flera tillfällen behandlats i riksdagen.

Riksdagen har behandlat statliga företags sponsring (1988/89:NU 14)

Riksdagens revisorers granskning av Tipstjänst

Riksdagens revisorer har granskat Tipstjänsts kostnader i form av reklam samt stöd till olika ändamål inom den svenska idrotten (Förslag till riksdagen 1988/89:18). Revisorerna har ifrågasatt det direkta stöd som Tipstjänst lämnar till idrotten, eftersom det enligt deras mening inte är förenligt med de föreskrifter som reglerar bolagets verksamhet.

Revisorerna har särskilt granskat bolagets verksamhet år 1987. Spelinsatserna uppgick det året till 5 071 milj. kr. Av detta belopp återgick 43,4% till vinnarna i de olika spelen. Tipstjänsts vinst blev 1 291 milj.kr. Vinsten är huvudsakligen beroende av storleken på den av staten fastställda kvoten för

vinstutdelning men också av Tipstjänsts egna omkostnader för verksamheten. Tipstjänsts kostnader för reklam och PR-verksamhet uppgick år 1987 till 73,9 milj. kr. År 1987 betalade Tipstjänst vissa ersättningar till svenska idrottsföreningar och idrottsorganisationer och lämnade även dessa föreningar och organisationer direkt penningstöd. Sammanlagt har Tipstjänst betalat ut 59 milj. kr. Enligt en bokslutskommentar i verksamhetsberättelsen för år 1987 har av detta belopp i direkt stöd till idrotten utbetalats 40,7 milj. kr. enligt nedanstående fördelning.

Skr. 1989/90:121

	(tkr)
Idrottsprofessur	2 000
Stora Tipsveckan	14 808
Riksidrottsförbundet	3 000
Hallar och arenor	20 000
Övrigt	925
	40 733

Utbetalningar från Stora Tipsveckan har, som tidigare nämnts, skett efter tillstånd av regeringen. Beslut om övriga ersättningar och bidrag har fattats av Tipstjänsts styrelse eller dess verkställande ledning.

Revisorerna har i sin granskningsrapport satt i fråga om Tipstjänst har rätt att ge detta stöd till idrotten av bolagets överskott av vadhållningsverksamheten. Revisorerna är även tveksamma om regeringens rätt att utan riksdagens medgivande lämna stöd av det här slaget.

I samband med riksdagsbehandlingen av revisorernas rapport har ett flertal motioner väckts i frågan (1988/89:Fi43-48).

Riksdagens finansutskott (1989/90:FiU3) har behandlat ärendet och därvid berett kulturutskottet tillfälle att avge yttrande (1988/89:KrU5y). Tipstjänsts styrelseordförande och verkställande direktör har inför utskottet lämnat upplysningar i ärendet.

Finansutskottet konstaterar i sitt betänkande att gällande regler inte ger Tipstjänst utrymme för direkt stöd till svensk idrott och att stödet därför inte kan godtas i sin nuvarande form. Utskottet anser det dock vara rimligt att Tipstjänst ges möjlighet att på olika sätt stödja idrotten eftersom den är en förutsättning för att bolaget skall kunna bedriva sin verksamhet. Det stöd som därvid kan komma ifråga behöver enligt utskottets mening inte vara snävt kommersiellt avgränsat utan bör kunna omfatta även satsningar av mer allmän goodwillnatur. Utskottet föreslår att regeringen ges i uppdrag att i överensstämmelse med detta synsätt pröva vilka riktlinjer som bör ligga till grund för Tipstjänsts idrottsstödande verksamhet, samt att ett förslag i frågan snarast bör underställas riksdagen för beslut.

Riksdagen biföll vad utskottet hemställt (rskr 1989/90:9).

Regeringen har den 7 december 1989 beslutat att till Tipstjänst överlämna en kopia av riksdagsskrivelsen och ett exemplar av finansutskottets betänkande för kännedom.

Frågans hantering

Skr.

1989/90:121

AB Tipstjänsts verksamhet faller under aktiebolagslagens regler. Regering och riksdag kan inte direkt ingripa i ett sådant enskilt rättssubjekts sätt att verka annat än genom lag. Däremot kan staten som ägare av samtliga aktier, genom sin företrädare på bolagsstämman och ledamöter i styrelsen i dessa bolagsorgan se till att intentionerna hos regering och riksdag i fråga om bolagets verksamhet förverkligas. Enligt min mening bör frågan om stöd till idrotten lösas inom Tipstjänst i enlighet med de riktlinjer som jag redogör för i det följande.

Riktlinjer

Min bedömning: Tipstjänst bör liksom hittills i viss utsträckning kunna ge medel till svensk idrott om bolagets styrelse finner detta kommersiellt befogat på kort eller lång sikt.

Skälen för min bedömning: För att få underlag för regeringens bedömning har en närmare studie genomförts av de åtgärder som Tipstjänst vidtagit för att marknadsföra sin verksamhet under det av riksdagens revisorer särskilt granskade året 1987. Studien har genomförts med hjälp av en auktoriserad revisor.

En kategoriindelning av Tipstjänsts marknadsföringsaktiviteter kan göras enligt följande:

1. Sedvanlig reklamverksamhet, inkl. sponsringsavtal med parter inom idrotten, som är direkt kopplad till Tipstjänsts spel och där ersättningen bygger på ett marknadspris. Som exempel kan nämnas tidningsreklam och annonsplats på idrottsmän.
2. Avtal med Svenska Fotbollförbundet m.fl. som syftar till att säkerställa att vissa fotbollsmatcher genomförs och kan bevakas av massmedia på tider som passar Tipstjänsts spelverksamhet och därigenom ökar bolagets omsättning.
3. Aktiviteter som syftar till att rent allmänt ge Tipstjänst ökad goodwill eller som mer långsiktigt kan utveckla bolagets verksamhet i positiv riktning. Som exempel kan nämnas bidrag till idrottsanläggningar.
4. Aktiviteter som under kategori 3, men av mindre ekonomisk omfattning. Exempel härpå är bidrag till en idrottsprofessur.
5. Genomförande av den s.k. Stora Tipsveckan där överskottet från en eller två tipsomgångar efter beslut av regeringen tillfaller vissa idrottsliga ändamål.

Enligt min mening finns inte skäl att ifrågasätta Tipstjänsts aktiviteter enligt kategori 1. Dessa aktiviteter bör betraktas som erforderliga rörelsekostnader för Tipstjänsts verksamhet.

Vad gäller kategori 2 är det min uppfattning att så länge Tipstjänst kan träffa avtal med Svenska Fotbollförbundet på nuvarande ekonomiska nivå bör även dessa kostnader i sin helhet betraktas som rörelsekostnader.

Mot bakgrund av detta ser jag ingen anledning att för närvarande formulera särskilda regler för kategorierna 1 och 2.

Beträffande kategorierna 3 och 4 är det svårt att närmare ange det kommersiella värdet av insatserna, eftersom de syftar till att mer indirekt och långsiktigt främja Tipstjänst verksamhet. I likhet med finansutskottet anser jag dock att det är rimligt att Tipstjänst på olika sätt skall kunna stödja idrotten för att därigenom skapa goda relationer med denna folkrörelse och säkerställa fortsatt spelverksamhet för bolaget. Även sådana insatser som enbart är av mer allmän goodwillnatur bör kunna genomföras. En viktig förutsättning bör dock vara att dessa insatser i sin helhet betraktas av Tipstjänsts styrelse som kommersiellt befogade antingen på kort eller på lång sikt. Direkta bidrag till idrotten som inte har denna inriktning bör inte få förekomma.

Sammanfattningsvis anser jag således att aktiviteter som faller under kategori 3 eller 4 även fortsättningsvis bör kunna genomföras i de fall styrelsen för Tipstjänst bedömer dessa som kommersiellt befogade och detta även om de i huvudsak är av en goodwillkaraktär.

Det är viktigt att i detta sammanhang konstatera att aktiviteter av motsvarande slag inte är ovanliga i större företag. Enligt min mening bör Tipstjänst i detta avseende ha samma möjligheter som övriga företag.

Beträffande aktiviteter av typ Stora Tipsveckan (kategori 5) kan konstateras att denna aktivitet är viktig för Tipstjänst för att hålla intresset för spelet uppe och därmed främja bolagets kommersiella syften. De lokala idrottsföreningarna tar under Stora Tipsveckan aktiv del i verksamheten genom den s.k. Lyckosparken. Genom beslut av regeringen har bolaget under ett flertal år fått tillstånd att fördela överskottet från en eller två tipsomgångar till olika idrottsliga ändamål. Enligt min mening bör regeringen även fortsättningsvis ärligen kunna tillåta en sådan överföring av vinstmedel. De medel som idrottsrörelsen erhåller härigenom bör särskilt redovisas till riksdagen i budgetpropositionen.

Utöver vad jag nu har redovisat bör det inte förekomma att Tipstjänst lämnar direkt ekonomiskt stöd till idrotten.

Bestämmelser beträffande stöd till idrotten bör föras in i bolagsordningen för Tipstjänst, vilken fastställs av regeringen.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen bereder riksdagen tillfälle

att ta del av vad jag anfört om riktlinjer för Aktiebolaget Tipstjänsts verksamhet.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar i enlighet med hans hemställan.

